

Tilstede 33 medlemmer.

Kjell Rud ba innledningsvis om at årsmøtet tar stilling til brev angående kulturskatter på huset som ønskes tatt opp i årsmøtet.

Årsmøtesaker:

- 1 Innkalling ble godkjent, Arvid Einmo ble valgt til møteleder, Per Fladby valgt til referent.
- 2 Arvid gikk gjennom årsberetningen punkt for punkt. Kjell Rud kommenterte litt om arbeidet i gruppa han leder. Gruppa ønsket tilbakemelding om hvor nye bord kan utplasseres. Skjæring av is kunne vært et aktuelt innslag å gjennomføre som en historisk demonstrasjon. Årsberetning godkjent.
- 3 Vår nye kasserer, Per Olav Rustad presenterte årets regnskap. Regnskapet ble gjennomgått og revisjonsberetning lest opp av revisor Tor Gjertsen. Årsmøtet godkjente regnskapet som viser et overskudd på kr 20 765,51.
- 4 Valg: Leder Arvid Einmo ønsker ikke gjenvalg og valgkomiteens innstilling var Per Fladby til ny leder. Han ble valgt for ett år som leder. På valg for øvrig til styret var foreslått gjenvalg på Anne Eskild Rasmussen, Maj Grini Ringnes og Arvid Einmo, alle for 2 år. De ble enstemmig valgt. Revisor Tor Gjertsen ble gjenvalgt for et år.
- 5 Utskifting i valgkomiteen: Anvor tok ikke gjenvalg, Ragnhild Grøndahl ble valgt som nytt medlem.
- 6 Utsendinger til årsmøtet i Romerike Historielag,- styret gis fullmakt til å velge utsendinger. Ola Kroken anmodet styret om at årsmøtet bør velge representant til småeierne i Kulturhuset.
- 7 Gjennomgang av styrets forslag til aktivitetsplan. Det kom innspill på aktuelle tiltak og demonstrasjoner (isskjæring, demonstrasjon av gamle motorer og separator).

Årsmøtet hevet,

Etter årsmøtet refererte Kjell Rud et brev fra deler av den gamle dugnadsgjengensom han ønsket at historielaget skulle ta opp med styret i kulturhuset. Dette gjaldt den gamle smia som tidligere sto i Kulturhuset, men som ble revet i forbindelse med rehabiliteringen av kulturhuset. Årsmøtet tilsluttet seg brevet og ba styre følge opp saken ovenfor styret i Kulturhuset. Jens Kristian Olstad hadde innspill på at den gamle peisen kunne settes opp igjen kombinert med ei esse. Det ble diskutert forskjellige løsninger og det framkom synspunkter på mulige løsninger og tanker rundt innholdet i brevet.

Foredrag om Gjerdrum Almanning.

Etter det formelle årsmøtet hadde Jon Ødegaard et innlegg om allmenninga, under tittelen «det jeg huser og har hørt». Kort gjennomgang av historien og bakgrunn for etablering av allmenninger. Jon fortalte om allmenninger, både bygdeallmenninger og statsallmenninger drevet som bygdeallmenninger. Han forklarte om bruksrett, virkesrett og annen bruk av allmenninga. Kort gjennomgang av lover og rettigheter som har innvirkning på drift. Han fortalte om hogging og henting av ved, først med hest siden med traktor. Ved var viktig og det ble brukt mye ressurser for å få fram ved. Enkeltmansdrift var vanlig før allmenninga tok over og dreiv ut tømmeret for egen regi. Motorsag kom på 40 – 50 tallet, tunge sager opp til 40 kg. Tømmeret ble kjørt til Harasletta, både med hest og traktor. Hyttene blei brukt til overnatting; Ringdalen, Busterud, Spikertjernet og Årstavangen. Hoggere og kjørere bodde her hele uka. Etter hvert kom landbrukstraktoren i bruk, så kom stammelunnere og til slutt lastetraktorer. Motorsaga ble avløst av kvistemaskiner og seinere hogstmaskiner (feller, kvister og kapper). Hogstformene endrer seg, tidligere ble bare enkeltrær tatt ut, men etter hvert ble større flater hogd. I første tida hadde almenningsbestyrer full bestemmelse over utnyttinga av arealet, men på 70-tallet fikk en markaloven som regulerte utnyttinga av arealet og bestemte hva og

hvor en kunne hogge. Saga ble betjent av 10 -12 mann, inne på saga og ute på sagtomta, manuell stabling hvor materialene lå til lufttørring. Høvleri ble satt opp på 50 – tallet og nytt høvleri satt inn rundt år 2000. Torvuttak er også blitt gjort på de større måsene. Beite var også en viktig ressurs som ble utnyttet. Rundt 1970 kjøpte Romeriksallmenningene Rustadsaga i fellesskap og saga ble lagt ned. Høvleriet blei fortsatt drevet videre. Fra 2009 blei all virksomhet lagt ned, hus blei leid ut, og økonomien kom tilbake i allmenninga. Når Statsskog oppdager at hus og hytter ikke lenger benyttes til skogsdrifta krever de bygslingsavgift for alle bygninger. Den siste almenningsbestyrer slutter i 2009, og Almenningsdrift Romerike etableres. Allmenninga restaurerer gamlesaga i de seinere åra og historielaget tar ansvaret for drifta av den.

Per Fladby

Årsberetning for 2015



Styret har bestått av:

Arvid Einmo	leder
Mona Engell	nestleder
Per Fladby	sekretær
Anne Eskild Rasmussen	styremedlem
May Ringnes	styremedlem
Elisabeth Huser	varamedlem
Tor Laache	varamedlem

Varamedlemmene har møtt fast i styremøtene. Per Olav Rustad har vært kasserer og Tor Gjertsen har vært revisor.

Gjerdrum Historielag har i dag 208 (198 i 2013) medlemmer.

Vi hadde pr.31.12.14 to æresmedlemmer: Olaf S. Bakken og Jens Thori.

I. Møter, representasjon og faste engasjementer.

Styret har hatt 10 styremøter og noen arbeidsmøter. Ellers kommuniserer styret mye med e-post og telefon.

Styrets arbeid har i 2015 hatt fokus på informasjon, turer, arrangementer og lokalhistorie i henhold til vårt års program. Dette ble sendt alle medlemmer, og lagt ut på vår hjemmeside.

Tor Laache er vararepresentant i styret for Småeierne, en av tre foreninger som utgjør eierne av Gjerdrum kulturhus eiendom SA.

I Kulturhuset har vi fortsatt et rom til disposisjon til arkivet vårt og øvrig materiale.

Utsendinger til Romerike Historielags årsmøte på Jessheim var i juni var Arvid Einmo og Per Fladby.

Historielaget er medlem av Landslaget for Lokalhistorie.

Mona Engel har hatt ansvar for tilrettelegging av turer og de fleste arrangementer.

Navnekomiteen består uendret. Leder er Anne Kogstad, og medlemmer er Mona Engel, Steinar Hansen og Per Fladby

Praktisk gruppe - Kjell Rud har ledet ei frivillig gruppe som har laget klopper, satt opp krakker (sponset av historielaget) og ellers tilrettelagt slik allmennhetens tilgjengelighet til Almenninga er bedret. De har også gjort enklere vedlikehold på saga.

Saga – Kristian Fladby har ledet gruppa som har ansvar for demonstrasjon av saga, og teknisk vedlikehold av utstyret. Det er blitt utført noe vedlikehold på saga, samt at en del utsyr vi har fått er hengt opp på veggene, bilder, skogsredskap m.m. I høst hadde vi besøk av ca. 40 elever fra Veståsen som fikk en grundig innføring i historien om Almenninga. Vårt dyktige mannskap demonstrerte saga. Tilbakemeldingen fra skolen var overveldende, og vi har også fått henvendelse fra de to andre skolene i bygda med ønske om tilsvarende opplegg.

Arkiv og Bibliotekgruppa har fortsatt arbeidet sitt med registrering av tidligere mottatte dokumenter og materiale. De holder sine arbeidsmøter på biblioteket stort sett hver torsdag. I løpet av året er gruppa styrket med to medlemmer, Elisabeth Engø og Svein Årdalen. De får fortsatt inn nytt materiale fra forskjellige lag og organisasjoner, men ønsker seg fortsatt mer. Arbeidet består i å registrere materialet på data, og arkivere og systematisere dette. Nå er de spesielt opptatt av å få inn dokumentasjon fra de lokale butikkene rundt om i bygda. De ønsker seg også mer opplysninger om meierier, møller, sagbruk og forskjellige håndverksbedrifter i bygda (smeder, snekkere, tømrere, skomakere m.m.)

II. Arrangementer 2015

12. mars: **Årsmøte.**
Styreleder Tor Laache ønsket 42 medlemmer velkommen.
Vanlige årsmøtesaker som årsmelding, regnskap og videre virksomhet ble lagt fram. Tor Laache hadde bedt om avløsning som leder og Arvid Einmo var av valgkomiteen foreslått som ny leder, og ble valgt. Nytt styremedlem ble May Ringnes og Tor Laache og Elisabeth Huser ble valgt som nye varamedlemmer.

Halvard Huser holdt et interessant foredrag om bakkeplanering på Romerike. Rikt illustrert med bilder og levende fortalt.

Valgkomiteen foreslo ovenfor årsmøtet at styret opprettet arbeidsgrupper innenfor følgende oppgaver:
Bibliotek og arkiveringsgruppen
Praktisk gruppe som tar seg av stier og klopper
Saga
Turkomitè
10. mai: **Eidsvollsbbygningen**
Historielaget arrangerte også i år tur med omvisning til Eidsvollsbbygningen. Ca. 20 deltagere fikk en flott omvisning med en engasjert guide. Etter omvisningen hygget vi oss i cafeen med deilig suppe og kake.
- 19.mai: **Spikertjenn**
Ettermiddagstur med Ryggsekken. Vi ruslet fra Kogstadvangen og inn til Spikertjenn. Mange morsomme historier ved kafferasten. Mange som kan mye om bygdas historie
- 6 juni: **Gjerdrumsdagen.**
Historielaget hadde stand på sin vanlige plass, og vi snakket med alle som var innom. Barn og voksne gikk på stylter, hoppet tau og strikk, spikket seljefløyter og kastet hestesko.
- 7.juni: **Musehøgget**
Vi gikk fra Busterudvegen og inn til Musehøgget, som ligger like ved grensen til Skedsmo. Kristian Fladby fortalte krigshistoriene herfra, og vi så tidlige tufter fra hytta som sto der. Tilbake over Lalaåsen, kafferast med niste og mer historie, denne gang av Tor Laache. Fortellinger om gammel grensetvist mellom Gjerdrum og Nittedal. Ruslet over Busterudvangen på veg hjem. Flott dag!
- 5-6. september: **Tur til Telemark**
Vår årlige overnattingstur. i år gikk til Telemark. Vi besøkte Vemork i Rjukan, som nå ligger på UNESCO.'s verdensarvliste (sammen med Notodden). Der hadde vi en utrolig dyktig guide, deilig lunsj. Kjørte opp til foten av Gaustatoppen, her tok vi tog og bane opp på Gaustatoppen. Snøstorm på toppen! Noen klarte å karre seg inn i bua, og fikk litt kaffe og verdens beste vafler.
Overnatting på Nordsjø Hotell. Koselig hotell, med flott beliggenhet, Veldig god mat, og god service!

Søndag gikk ferden innom Heddal stavkirke, hvor vi fikk god guiding, og deilig lunsj. Neste stopp på veg hjem var Telemarksgalleriet/Lysbuen på Notodden. 200 år med industrihistorie. Dette industrimuseet omhandler tidenes viktigste norsk oppfinnelse; lysbueovnen og produktet kunstgjødsel. Dette forandret Norge fra et fattig bondesamfunn til et moderne velferdssamfunn. Flott omvisning, også kunstsamlingen med kunst av Theodor Kittelsen og Christian Skredsvig var flott. Deretter kaffe og vafler før ferden gikk hjem til Gjerdrum.

9. september:

Kulturminnedagen.

Årets arrangement var lagt til Frognerlinna og Vardfjellet. Tema for dagen var vanndammene, bronsealderrøysene, huldreeventyr og vardebrenning. Første stopp på turen var ved den nedre vanndammen. Tore Grøndal som i dag er grunneier der dammene (3 stk.) ligger fortalte historien om etableringen, drift og vedlikehold av dammene fram til i dag.

Deretter gikk vandringen til toppen ved bronsealderrøysene hvor arkeolog Marianne Johansson fra Akershus Fylkeskommune fortalte om bronsealderen og røysene. Hun holdt et fantastisk interessant kåseri og svarte velvillig på alle spørsmål.

På vegen ned igjen fortalte Tor Laache levende om huldre og livet til de underjordiske slik Asbjørnsen har skildret det i sitt eventyr "Huldreætt".

Arvid kåserte deretter om Vardebrenning. Varder er en bål plass som ble brukt for å varsle ufred eller krigstrussel over et større område. Bemannet i urolige tider. Å vedlikeholde bål plassene kalles å vårde eller vøle.

Ca. 25 personer deltok på denne turen.

20. September

Tur til Sinkgruvene.

Kristian Fladby og Mona Engell var turledere.

Vi hadde lest oss opp på historien om gruedrift, den store "skjerpfebereren" (funn av sinkblende) i Gruvelia. Fra ca. 1900-1915. I underkant av 7000 tonn råmalm ble fraktet ut i opplag. Flere synlige gruveinnganger, og tufter etter boliger. Koselig kafferast på Engelstadvangen.

20. oktober:

Kulturukene

I forbindelse med kulturukene i Gjerdrum arrangerte Historielaget og Gjerdrum Kirkeforum et foredrag i Gjerdrum kirke. Foredragsholder var Hans-Jacop Dahl. Han hadde studert treskjæreren Johannes Skråstad sine altertavler, deriblant også altertavlen i Gjerdrum kirke. Han holdt et svært spennende og levende foredrag, både om kunstneren og selve altertavlen.

Vi som var til stede, lærte mye, vi kunne også stille spørsmål. Historielaget kjøpte boka hans og forærte denne til biblioteket i Gjerdrum. Tilstede var det ca 50 tilhørere.

20. november:

Tradisjonelt julemøte.

Vår tradisjonelle og meget hyggelige juleavslutning, med bl.a. hjemmelaget klubb - laget av den mannlige delen av styret, hvor damene kun får se, ikke lage, men smake. "Kulturtema" på årets julemøte var Sverre Larsen. Sverre var amatørmusiker og komponist og han satte veldig tydelige spor etter seg i musikklivet i Gjerdrum gjennom en stor del av 1900-tallet. Han var bl.a. med på å stifte og lede/dirigere Varden orkesterforening, Gjerdrum Skolekorps og Gjerdrum Musikklag. I tillegg komponerte han musikk. En oversikt over det Sverre holdt på med innenfor musikklivet ble framført av Tor Laache. Eksempler på Sverre Larsens musikk ble framført av Egil Åberg på trekkspill, og av ei gruppe messingblåsere fra Musikklaget der bl.a. Sverres sønn Olav er med. En vellykket aften

14. januar:

Altertavla i Heni kirke og Torer Larsen Fjeldstad.

Vi ønsket å rette oppmerksomheten på mannen som bygget altertavla i Heni. Vi inviterte derfor til et ekstramøte hvor Tor Laache fortalte om Torer Larsen Fjeldstad. Han var født på Nordgarn Fjeldstad i 1707. Som ung dro han til Christiania og gikk i malerlære. På slutten av 1730-tallet ble han sjøl malermester og borger av Christiania. Torer vendte tilbake til Gjerdrum. Han kjøpte Heni kirke i 1748, og i 1763 fullførte han altertavla og fikk den satt på plass i den gamle kirka som sto på Heni.

Tavla ble tatt vare på da den nye kirka ble bygget 100 år senere, og tavla har derfor nå passert 250 år.

III. Andre engasjementer og oppgaver

Slektsgranskning

Det har ikke vært gjennomført noen slektsgranskingskurs i år.

Kontakt med barnehager og skoler

Rydd et kulturminne: Også i år har elever fra ungdomsskolen vært i arbeid på gravhaugene på Torshov. Cesilie Thorsaug har hatt ansvaret for kontakt og omvisning på gravhaugene. (Se også under avsnitt I angående innledet skolesamarbeid om gamlesaga.)

IV. Avslutning

Styrets fokus har også i år vært på arrangementer og formidling av historie. Vi er godt fornøyd med deltakelsen ved alle våre arrangementer, og tolker den gode oppslutningen som uttrykk for at vi bruker krefter på en riktig måte.

Styret har brukt mye av sin tid på å gjennomføre nevnte turer og arrangementer. Dette ved siden av styrejobben har tatt mye av vår tid. Styret hadde gjerne sett at vi kunne brukt mer tid på lokal historie, og ønsker gjerne at flere av våre medlemmer vil dele sine kunnskaper og fortellerferdigheter med oss alle. Styret tar gjerne i mot ider til temaer og turer både lokalt og rundt om i vårt ganske land, kanskje også en utflukt til våre naboland.

Til slutt ønsker vi å takke alle de som har bidratt, og deltatt, på våre turer og arrangementer. Uten dere ville historielaget vært tilliten nytte.

Gjerdrum februar 2016

Styret i Gjerdrum Historielag

Regnskapsoversikt

Gjerdrum Historielag

Regnskapsoversikt for 2015		Regnskap:	
konto	Kontoplan	Inntekter	Utgifter
3100	Medlemskontingent	37 600,00	
3201	Julemøte	21 007,00	(1)
3202	Årsmøte	0,00	
3203	Gjerdrumsdagen	1 050,00	
3204	Div turer	39 438,00	
3300	Salg, diverse	900,00	(2)
8040	Renter	1 370,17	
9999	Feilbetaling	1 000,00	(3)
	Sum inntekter	102 365,17	
4101	Medlemskontingent Romerike HL		15 665,00
4201	Julemøte		12 197,00
4202	Årsmøte		550,00
4203	Gjerdrumsdagen		1 960,26
4204	Div turer		39 483,00
4209	Andre møter		500,00
5701	Porto og gebyrer		901,00
5702	Kontormatriell		359,00
5703	Gaver o.l.		1 120,00
5704	Hjemmeside		704,40
5710	Utstyr		7 160,00
5720	Reiseutgifter		0,00
5770	Regnskapsføring 2014		1 000,00
	Sum utgifter		81 599,66
	Overskudd	20 765,51	

- (1) Inkl. Overskudd (kr. 5807) fra 2014.
 (2) Bøker
 (3) Feil innbetalt beløp. Tilbakebetales 2016.
 (4) Gjelder både 2014 og 2015
 (5) Kr. 5524 belastes Fond Utsyn.

Gjerdrum Historielag – Balanse 2015

EIENDELER	2014	2015
Omløpsmidler		
Kundefordringer	8 370,00	0,00
Driftskonto, bank	27 252,19	25 053,50
Sparekonto, bank	90 100,70	121 434,90
Sum omløpsmidler	125 722,89	146 488,40
Sum Eiendeler	125 722,89	146 488,40
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Egenkapital	69 317,37	84 344,04
Årsresultat	9 502,67	20 765,51
Sum egenkapital	78 820,04	105 109,55
Kortsiktig gjeld		
Fotofond	8 513,35	8 513,35
Fond Utsyn	38 389,50	32 865,50
Sum kortsiktig gjeld	46 902,85	41 378,85
Sum Egenkapital og gjeld	125 722,89	146 488,40